

Leergang Psychodynamisch Leiderschap

Authentiek leidinggeven aan professionals

Inleiding

Psychodynamisch leiderschap staat voor inspirerend, authentiek en situationeel leiderschap. In de huidige dynamische maatschappij, worden steeds hogere eisen aan leiderschap gesteld. De toegenomen complexiteit, (communicatie)technologie, globalisering en individualisering, maken dat een "robuuste" mix van leiderschapscompetenties nodig is om een organisatie, inclusief de mensen die deze organisatie vormen, daadkrachtig aan te sturen en tot ontwikkeling te brengen. Het belangrijkste instrument dat een goed leider hierbij tot zijn beschikking heeft, is zichzelf.

Goed leiderschap bestaat uit minder doen en meer zijn.

Lao-Tse

Het maakt veel uit wie de leider is. Dit beïnvloedt in belangrijke mate wat hij of zij denkt en doet en hoe dit bij de medewerkers overkomt. Ieder mens is uniek, met zijn of haar eigen karakter en persoonlijkheid. Zo is ook iedere leider uniek, met een eigen invulling van de leiderschapsrol. Zelfkennis is, naast een aantal andere competenties, dan ook een belangrijke randvoorwaarde om bewust en authentiek leiding te kunnen geven.

Voor wie?

De opleiding psychodynamisch leiderschap is bedoeld voor mensen in organisaties op leidinggevende of coördinerende posities, of mensen die deze positie ambiëren, die vanuit eigen kracht en met behoud van de eigen wijsheid, hun leiderschapscompetenties willen ontplooien of vergroten.

Van de cursisten verwachten wij:

- minimaal een hbo-werk en denkniveau
- zelfstandig kunnen werken en plannen
- reflectief vermogen

PDC benadering

Leiderschap wordt in deze leergang vanuit verschillende kanten benaderd. Er bestaan vele theorieën over modern leiderschap. PDC combineert binnen de opleiding dynamisch leiderschap een aantal van deze theorieën en voegt daar iets essentieels aan toe: emotionele intelligentie.

Door kennis te koppelen aan unieke eigenschappen en vaardigheden van het individu, kan de cursist zijn of haar eigen leidinggevende competenties ontwikkelen. Dit stelt de cursist in staat om concrete, waarneembare resultaten te verbeteren, maar ook uitermate belangrijke, minder concrete resultaten, zoals een hoger moreel, meer motivatie en een grotere betrokkenheid.

Authentiek leider (v/m) zijn betekent:

- het beste uit mensen halen door er betekenisvol voor ze te zijn
- omgaan met verschillen, erkende ongelijkheid en situationeel leiderschap
- persoonlijk leiderschap koppelen aan functioneel leiderschap
- de leiderschapsrol afstemmen op de ontwikkelingsfase van de organisatie
- het psychodynamisch krachtenveld in jezelf, de mensen en de organisatie herkennen en gericht beïnvloeden ten gunste van het gezamenlijke doel en proces
- onzekerheid, twijfel en zorg van de organisatie "dragen" en dragelijk maken
- de kracht en positieve emoties van de organisaties kanaliseren, bundelen en vergroten

Opbouw van de leergang

Theorie wordt overzichtelijk aangeboden, vaardigheden worden in een veilige maar uitdagende en professionele setting geoefend en competenties worden groepsgewijs en individueel verworven.

Je moet jezelf een belang toekennen om van belang te kunnen zijn voor anderen.

De leergang Psychodynamisch Leiderschap van PDConsult is verdeeld in drie opleidingsjaren. De opleidingsjaren kunnen modulair gevolgd worden. Voorwaarde is wel dat voor deelname aan het tweede jaar, het eerste opleidingsjaar succesvol afgesloten moet worden (certificaat). Respectievelijk, voor deelname aan het derde jaar zal het tweede opleidingsjaar succes afgesloten moeten worden.

Leiderschap in context

De focus tijdens de leergang ligt altijd op ontwikkeling in context. Ontwikkeling van de deelnemer zelf in zijn/haar rol als leider binnen de context van zijn/haar organisatie. In principe gaat het hier over het geven van leiding aan verandering. Verandering van jezelf gekoppeld aan de gewenste verandering van je organisatie. Het proces dat hierbij telkens centraal staat is:

- Wie ben jij en wat is jouw rol?
- Vanuit welke waarden werk jij (visie)?
- Waar wil je naar toe (koers)?
- Welke verschillen ontmoet jij hierbij in jouw organisatie (verschil in visie, verschil in koers)?
- Wat betekent dit voor jouw leiderschapsrol (hoe neem jij de regie hierin)?
- Wat zijn de effecten van jouw leiderschapstijl en hoe ga jij daarmee om?
- Hoe hou jij de gewenste ontwikkeling vast?

Theoretisch kader:

Gedurende de bijeenkomsten (seminars, verbreding en verdiepingsbijeenkomsten) worden de onderliggende theorieën en belangrijkste concepten van psychodynamisch leiderschap aangeboden.

Vaardigheden:

Gezamenlijk en in kleine groepen werken de deelnemers aan de verwerking en verdieping van de theorieën en de vertaling hiervan in persoonlijke competenties, benodigd voor het verwerven van de bekwaamheden voor authentiek leiderschap.

Organisatieontwikkeling en persoonlijke groei:

De gehele leergang wordt in 'context' aangeboden, dit houdt in dat de deelnemers de verworven competenties gedurende de leergang direct in praktijk kunnen brengen op de eigen werkplek.

Afronding

De leergang wordt elk leerjaar afgerond met een eindopdracht, die het eigen ontwikkelproces weergeeft en de invloed hiervan binnen de context van de organisatie. De deelnemers die de leergang geheel en naar tevredenheid afronden krijgen een certificaat uitgereikt.

Studiebelasting algemeen

Ieder leerjaar is opgebouwd uit seminars, VVB's, tutorials en zelfstudie.

De seminars zijn telkens een hele dag.

De VVB's (verbreding en verdiepbingsbijeenkomsten) zijn telkens een middag.

Er zijn binnen ieder leerjaar enkele tutorials gepland, deelnemers kunnen hier gebruik van maken door zich hiervoor in te schrijven. Tijdens een tutorial krijgt de deelnemer de gelegenheid om samen met de opleiders te reflecteren op de eigen rol en ontwikkeling in de opleiding.

Tijdens de bijeenkomsten zal de literatuur worden uitgereikt en toegelicht. Deze kan in eigen tijd en eigen tempo bestudeerd worden. Tijdens iedere bijeenkomst zal ruimte geboden worden voor het stellen van vragen en verdieping van de theorie.

Op de volgende pagina's treft u een wat meer specifieke invulling en het aantal bijeenkomsten per leerjaar aan.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden door middel van het aanmeldingsformulier dat is bijgevoegd.

U kunt deze informatie en het aanmeldingsformulier ook vinden op www.pdconsult.nl.

Mocht u nog vragen hebben of ideeën, neem dan gerust contact op met een van de opleiders.

Opleiders

Ir. Erik van Hardeveld

Master Psychodynamic Counselling

06 - 51 82 55 84

erik@pdconsult.nl

Drs. Pepijn van Geene

Organisatiepsycholoog

06 - 12 65 66 07

pepijn@pdconsult.nl

Schoolleidersregister

De leergang is opgenomen in het schoolleidersregister PO en telt mee voor de herregistratie van registerdirecteuren.

Meer informatie hierover vindt u op: www.schoolleidersregisterpo.nl

Inhoud opleidingsjaar 1. BASIS

Tijdens het 1^e leerjaar van de leergang PDLeiderschap ligt het accent vooral op "inzicht krijgen in, bewust ervaren van en leren omgaan met het fenomeen psychodynamiek":

- ontdekken en begrijpen van het psychodynamische gedachtegoed
- bewustwording van eigen psychodynamiek en die van anderen middels ervaringsleren in de groep
- eerste stappen in werken met transformationeel leiderschap (leiderschap gericht op ontwikkeling)

Het eerste opleidingsjaar bestaat uit vijf blokken.

Blok 1:

richt zich op het bewust worden van wie jij als leider "bent"; het leren waarnemen van jezelf is een belangrijke eerste stap naar dynamisch leiderschap.

Blok 2:

vervolgens helpt de leergang je om je "zijn" op waarde te schatten, door je eigen kwaliteiten, beweegredenen, keuzes en twijfels te onderzoeken.

Blok 3:

om tenslotte het innerlijke proces van zelfautorisatie op gang te brengen, waarbij de dynamieken worden verkend die bewust en onbewust spelen bij het jezelf toestaan om de rol van leider daadwerkelijk op je te nemen.

Blok 4:

is gericht op de verdieping van de leiderschapsrol in de eigen organisatie, in relatie tot het primaire proces en een concreet uit te voeren veranderproject.

Blok 5:

richt zich op het borgen en continueren van de persoonlijke ontwikkeling en de functionele ontwikkeling van de leiderschapsrol.

Bijeenkomsten

5 seminars (hele dag)

5 VVB's (verbreding en verdiepingsbijeenkomsten: halve dag)

1 Tutorial (individueel 1 uur)

Terugkomdag (halve dag)

Kosten

€ 2950,- Inclusief studiematerialen en verblijfskosten (koffie, thee en lunches).

Exclusief BTW.

Inhoud opleidingsjaar 2. BEKWAAM

Tijdens het 2^e leerjaar van de opleiding PDLeiderschap ligt het accent meer op het “werken met de materie”

- kunnen duiden van patronen in psychodynamiek
- kunnen stellen van hypothesen
- het toetsen van deze hypothese door observatie en gerichte interventie als leider
- ontwikkeling van de eigen rol als transitioneel leider versterken
- persoonlijke visie en organisatievisie kunnen koppelen, eigenaarschap kunnen overdragen en weerstand kunnen benutten als positieve energie

Het tweede opleidingsjaar bestaat uit 4 blokken.

Blok 1

Richt zich op het herkennen van psychodynamische fenomenen op de werkplek en de impact die dit heeft op het effectief functioneren van de organisatie en de ontwikkeling ervan.

Blok 2

Richt zich op leiderschap en rolneming. Welke rol wil je nemen, wordt je gegeven, bewust en onbewust. En hoe verhoudt het nemen van je rol, in de interactie met individuele medewerkers, groepen en de gehele organisatie, zich met de ontwikkeling ervan? Lukt het als leider om richting en veiligheid in de vorm van holding en containing te bieden? Lukt het om projecties te verdragen, overdracht te herkennen en tegelijkertijd te blijven staan in de professionele rol?

Blok 3

Richt zich op het creëren en stimuleren van de ontwikkeling binnen de context van de organisatie. Het geven van vertrouwen en het adresseren van de (al dan niet genomen) verantwoordelijkheid. Leiderschap en transitie.

Blok 4

Richt zich op het integreren van de verworven kennis en vaardigheden. Het gaat hierbij niet zozeer om het hanteren van instrumenten en vaardigheden, maar vooral om de competentie om de leider te “zijn”.

Bijeenkomsten

5 seminars (hele dag)

5 VVB's (verbreding en verdiepingsbijeenkomsten: halve dag)

1 Tutorial (individueel 1 uur)

Terugkomdag (halve dag)

Kosten

€ 2950,- Inclusief studiematerialen en verblijfskosten (koffie, thee en lunches).

Exclusief BTW.

Inhoud opleidingsjaar 3. ERVAREN

Tijdens het 3^e leerjaar van de opleiding PDLeiderschap ligt het accent meer op het leren overdragen van de psychodynamische kennis en het toepassen van de psychodynamische vaardigheden, ten behoeve van het creëren van een professionele cultuur en leeromgeving binnen de eigen school.

- Deelnemers worden in dit derde jaar verder bekwaamd in het leidinggeven vanuit psychodynamisch perspectief, door uitwisseling van ervaringen met medecursisten en professionals (gastsprekers) uit de praktijk.
- Vanuit de basisprincipes van psychodynamische ontwikkeling wordt geleerd om een goede basis te creëren voor een (permanent en structureel) op leren gerichte cultuur, voor het stimuleren van teamleden in een veilige ontwikkelingsgerichte omgeving en voor het interveniëren bij terugval of ontstaan van disfunctionele patronen en processen in de organisatie.
- Deze permanente leeromgeving moet toekomstgericht worden ingericht om de leerlingen klaar te maken voor de maatschappij van de toekomst. De deelnemers ontwikkelen hun eigen visie hierop en delen dit met de andere deelnemers, inleiders en externe deskundigen (gastsprekers).

Tijdens de bijeenkomsten van het derde jaar is het programma opgebouwd in vijf blokken.

Blok 1.

Richt zich op het analyseren, verdiepen en het creëren van ontwikkelstrategieën van actueel ingebrachte casuïstiek door de opleiders en/of een gast leidinggevende. Hierbij wordt de actuele kennis van alle in jaar 1 en 2 aangeboden psychodynamische fenomenen opgefrist, om vervolgens te toetsen aan de ingebrachte casuïstiek.

Blok 2.

Richt zich op het herkennen van terugval (regressie) en disfunctionele psychodynamische patronen en processen in mensen. Vervolgens worden de mogelijke interventiemethoden en technieken besproken en geoefend.

Blok 3.

Richt zich op het herkennen van terugval (regressie) en disfunctionele psychodynamische patronen en processen in organisaties, met name de eigen organisatie. Vervolgens worden de mogelijke analysemethoden, interventiemethoden en -technieken besproken en geoefend.

Blok 4.

Richt zich op het, vanuit psychodynamisch perspectief, beschouwen van maatschappelijke, onderwijs en/of organisatieontwikkelingen, en het zoeken naar mogelijkheden om deze ontwikkelingen betekenisvol te maken voor (de mensen in) de eigen organisatie.

Blok 5.

Richt zich op het afronden van de leergang, waarbij met name centraal staat: het als leider kunnen werken met de materie en dit constructief aan kunnen wenden voor de ontwikkeling van de organisatie. De deelnemers duiden deze persoonlijke ontwikkeling op psychodynamische wijze waarbij het psychodynamische gedachtegoed verbreed, verdiept en aangevuld kan worden.

Bijeenkomsten

5 seminars (hele dag)

2 VVB's (verbreding en verdiepingsbijeenkomsten: halve dag)

1 Tutorial (individueel 1 uur)

Terugkomdag/themabijeenkomst (halve dag)

Kosten

€ 2550,- Inclusief studiematerialen en verblijfskosten (koffie, thee en lunches).

Exclusief BTW.